

כלכלה: תכנית משותפת י-ס ת-א (337)

לימודי מוסמך במסלול מחקרי

תכנית מחקר משותפת

למחלקה לכלכלה באוניברסיטה העברית בירושלים ולביה"ס לכלכלה באוניברסיטת תל-אביב

החל משנה"ל תש"ע לימודי התואר השני במסלול המחקרי בכלכלה הינם במסגרת תכנית המחקר המשותפת למחלקה לכלכלה באוניברסיטה העברית ולביה"ס לכלכלה באוניברסיטת תל אביב.

מטרת התוכנית היא להקנות לתלמידים מצטיינים ידע מעמיק בתחומי הכלכלה, ולהכשירם לעבודה מחקר כלכלי. התוכנית מיועדת לתלמידים המעוניינים לעסוק בעבודה מחקרית במסגרות האקדמיה, השירות הציבורי והסקטור הפרטי. התואר השני מעניק הכשרה בסיסית לעבודה מחקרית ומהווה הכנה מצוינת להמשך הלימודים בתוכנית דוקטורט. שיתוף הפעולה בין האוניברסיטאות הינו בלימודים אך לא בתעודה המוענקת. למסיימי התכנית יוענק תואר מוסמך מהאוניברסיטה אליה נרשמו ללימודים. חלק מקורסי החובה ניתנים בסמסטר א' באוניברסיטה העברית, ובסמסטר ב' באוניברסיטת תל-אביב. תלמידים יכולים לבחור גם בקורסים (חובה או בחירה) המוצעים באוניברסיטה בה אינם רשומים. בתכנית קיים רק מסלול עם עבודת גמר.

מעבר בין מסלולים: תלמידים שלא יוכלו להשלים את עבודת הגמר וירצו לעבור למסלול הלא מחקרי בכלכלה, ידרשו לרישום מחדש במנהל תלמידים לצורך רישום למסלול הלא-מחקרי, שאינו נכלל בתכנית המשותפת. יתכן ויידרשו קורסי בחירה נוספים כדי להשלים את החובות לתואר השני, זאת בהתאם לדרישות ונוהלי המוסד בו יהיו רשומים.

תנאי הקבלה

יודגש כי הדרישות המפורטות להלן הן תנאי מינימום להגשת מועמדות. עמידה בתנאים אלה אינה מקנה זכות אוטומטית לקבלה ללימודים. הקבלה לתכנית כפופה לאישור ועדת הקבלה. רשאים להציג מועמדותם ללימודי תואר שני בכלכלה:

1. **בוגרי תואר ראשון בכלכלה** –

- ציון גמר בכלכלה 85 לפחות.

- ציון ממוצע 85 לפחות בקורסי החובה המתקדמים:

באוניברסיטה העברית: תורת המחירים א' ו-ב', מקרו כלכלה א', מבוא לאקונומטריקה.

באוניברסיטת תל-אביב: מיקרו 1, 2, 3 (בעבר א', ב', ג'), מאקרו א' ו-ב', מבוא

לאקונומטריקה.

במוסדות אחרים – הקורסים המקבילים לני"ל.

במידה וקורסי החובה שנלמדו במוסדות אחרים אינם כוללים את כל הנושאים הנלמדים בקורסי החובה באוניברסיטה העברית או באוניברסיטת תל-אביב, קיימת אפשרות שתידרש השלמת הנושאים החסרים.

- דרישות ידע קודם במתמטיקה: (אותן יש להשלים לפני תחילת לימודי המוסמך)
א. אלגברה ליניארית לכלכלנים;
ב. מתמטיקה מתקדמת לכלכלנים (באוניברסיטה העברית), או שיטות מתמטיות בכלכלה (באוניברסיטת תל-אביב, ניתן בד"כ בחופשת הקיץ), או קורסים מקבילים במוסדות אחרים.
בשני הקורסים הנ"ל נדרש ציון ממוצע 80 לפחות. מי שפטור מאחד מקורסי המתמטיקה על סמך לימודים במוסד אחר, יידרש לציון 80 בקורס הנותר.

2. **בוגרי תחומים אחרים** –

- ציון גמר לתואר 85 לפחות;
בוגרי החוגים מתמטיקה, מדעי המחשב ופיסיקה - ציון גמר לתואר 80 לפחות.
- יש לעמוד בדרישות ההשלמה ובדרישות הידע במתמטיקה וסטטיסטיקה, כמפורט להלן:
נדרש רקע במתמטיקה ובסטטיסטיקה ברמה ובהיקף הנלמדים בתואר ראשון בכלכלה, לרבות הקורסים אלגברה ליניארית לכלכלנים ומתמטיקה מתקדמת לכלכלנים (באוניברסיטה העברית) או אלגברה ליניארית לכלכלנים ושיטות מתמטיות בכלכלה (באוניברסיטת תל-אביב).
קבלת מועמדים שחסר להם הרקע המתמטי הנדרש תתאפשר בכפוף להחלטת ועדת הקבלה.

דרישות השלמה

מועמדים שאינם בוגרי תואר ראשון בכלכלה יידרשו ללימודי השלמה. סיום לימודי ההשלמה בציונים המפורטים להלן, הינו תנאי להמשיך ללימודי המוסמך.
לימודי ההשלמה כוללים את הקורסים שלהלן מתכניות הלימודים לתואר ראשון: באוניברסיטה העברית – מחירים א' ו-ב', מקרו כלכלה א', מבוא לאקונומטריקה, אלגברה ליניארית לכלכלנים, מתמטיקה מתקדמת לכלכלנים.
באוניברסיטת תל-אביב – מיקרו 1, 2, 3, מקרו א', מבוא לאקונומטריקה, שיטות מתמטיות בכלכלה.

הקבלה לתואר שני מותנית בציון ממוצע 87.5 לפחות בקורסים הבאים וציון 80 לפחות

בכל

אחד מהם: מקרו כלכלה א', מבוא לאקונומטריקה, מחירים א' ו-ב' / מיקרו 1,2,3.

כמו כן, נדרש ציון ממוצע 80 לפחות בקורסים : אלגברה ליניארית לכלכלנים, מתמטיקה מתקדמת לכלכלנים, או שיטות מתמטיות בכלכלה בת"א. מי שפטור מאחד מקורסי המתמטיקה על סמך לימודים במוסד אחר, יידרש לציון 80 בקורס הנותר.

את קורסי ההשלמה יש ללמוד **באחת** מבין שתי האוניברסיטאות, ולבצע את הרישום בהתאם.

תלמידים המתכוונים להירשם ללימודי המוסמך באוניברסיטה העברית, מומלץ כי ילמדו את הקורס מתמטיקה מתקדמת לכלכלנים (במקום שיטות מתמטיות בכלכלה הניתן בת"א), משום שהוא מהווה הכנה מתאימה יותר לקורס 'מיקרו כלכלה א' למוסמך מחקרי הנלמד בירושלים.

ועדת הקבלה תשקול מתן פטור מלימודי השלמה, לרבות מקורסי המתמטיקה (אלגברה ליניארית ומתמטיקה מתקדמת / שיטות מתמטיות) לתלמידים בעלי הישגים גבוהים בתחומי הלימוד מתמטיקה, פיסיקה, מדעי המחשב ותחומים דומים.

תכנית הלימודים למוסמך

מבנה הלימודים

היקף הלימודים לתואר השני הוא 40 נ"ז, כמפורט להלן :

קורסי חובה -	21 נ"ז
קורסי בחירה -	15-16 נ"ז
סמינריון למוסמך מחקרי -	2 נ"ז
סדנה -	1-2 נ"ז
עבודת גמר	

קורסי חובה

שנה א'

מבנה לימודי חובה שנה א' באוניברסיטה העברית

1. חובה לכל התלמידים :

מיקרו כלכלה א' למוסמך מחקרי	5 נ"ז	סמסטר א'
משחקים וכלכלת אינפורמציה (מיקרו ב')	4 נ"ז	שנתי
תיאוריה מקרו כלכלית א' למוסמך מחקרי	4 נ"ז	סמסטר א'
אקונומטריקה א' למוסמך מחקרי	4 נ"ז	סמסטר א'

2. קורסי חובה נוספים :

מהקבוצה הבאה חובה לבחור לפחות קורס אחד המתאים לתחום בו תכתב עבודת הגמר.
קורסים אלו יכללו במניין קורסי החובה לתואר.

יצוין כי תכנית הדוקטורט מחייבת את כל הקורסים מקבוצה זו.

נושאים בתכנון מנגנונים (מיקרו ג')	4 נ"ז	סמסטר ב'
תיאוריה מקרו כלכלית ב' למוסמך מחקרי	4 נ"ז	סמסטר ב'
אקונומטריקה ב' למוסמך מחקרי	4 נ"ז	סמסטר ב'

מבנה לימודי חובה שנה א' באוניברסיטת תל-אביב

1. חובה לכל התלמידים :

תיאוריה מיקרו כלכלית	6 נ"ז	סמסטר א'
תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה א'	2 נ"ז	סמסטר ב'
תיאוריה מקרו כלכלית א' למוסמך מחקרי	4 נ"ז	סמסטר א'
אקונומטריקה א' למוסמך מחקרי	4 נ"ז	סמסטר א'

2. קורסי חובה נוספים :

מהקבוצה הבאה חובה לבחור לפחות קורס אחד המתאים לתחום בו תכתב עבודת הגמר.
קורס זה יכלול במניין קורסי החובה לתואר.

יצוין כי תכנית הדוקטורט מחייבת את כל שלושת הקורסים מקבוצה זו.

תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה ב'	4 נ"ז	סמסטר ב'
תיאוריה מקרו כלכלית ב' למוסמך מחקרי	4 נ"ז	סמסטר ב'
אקונומטריקה ב' למוסמך מחקרי	4 נ"ז	סמסטר ב'

לתשומת לבכם, קורסי החובה בתחום המקרו-כלכלה והאקונומטריקה ניתנים כקורסים משותפים לשתי האוניברסיטאות.

לעומתם, הקורסים בתחום המיקרו-כלכלה ניתנים כאשכול קורסים בכל אחת מהאוניברסיטאות בנפרד. על התלמיד לבחור באיזה מוסד ברצונו ללמוד את האשכול, ולהירשם לכל הקורסים באשכול באותה האוניברסיטה. כלומר, לא ניתן לפצל את האשכול במיקרו ולא ניתן ללמוד כל קורס מתוכו באוניברסיטה אחרת.

(באוניברסיטה העברית מדובר בקורסים 'מיקרו כלכלה א' למוסמך מחקרי', 'משחקים וכלכלת אינפורמציה (מיקרו ב)', 'נושאים בתכנון מנגנונים (מיקרו ג)'; באוניברסיטת תל-אביב מדובר בקורסים 'תיאוריה מיקרו כלכלית', 'תורת המשחקים וכלכלת אינפורמציה א' וב').

קורסי בחירה

ניתן לקחת קורסי בחירה בשנה א', בכפוף לעמידה בתנאי קדם. פירוט נוסף בנושא קורסי הבחירה, ראה להלן ב'לימודי שנה ב'.

שנה ב'

סמינריון למוסמך מחקרי (הציון שיינתן יהיה 'השתתפות פעילה')	2 נ"ז
סדנה (הציון שיינתן יהיה 'השתתפות פעילה')	1-2 נ"ז
קורסי בחירה	15-16 נ"ז
עבודת גמר	

קורסי בחירה

ניתן ללמוד קורסי בחירה מכל אחת משתי האוניברסיטאות, בכפוף לעמידה בתנאי הקדם של הקורסים.
תלמיד המבקש ללמוד קורסי בחירה משתי האוניברסיטאות יידרש לאישור רשימת הקורסים ע"י ראש התכנית. זאת, על מנת למנוע הרשמה לקורסי בחירה הזהים בתוכנם או דומים במידה רבה. לתשומת לבכם, במידה וימצא כי נלמדו קורסי בחירה הדומים בתכנם, ניתן יהיה להכיר רק באחד מהם במסגרת מכסת השעות לתואר והתלמיד יחוייב בהשלמת השעות.
באישור ראש התכנית, ניתן לקחת כקורס בחירה את אחד מקורסי החובה הנוספים, אשר לא נלמדו במסגרת לימודי החובה הנדרשים לתואר.

עבודת גמר

בתחילת שנה ב' על התלמיד לבחור תחום (כגון: מיקרו, מקרו, אקונומטריקה, כלכלה יישומית) ומנחה. את עבודת הגמר יש להגיש עד סוף שנת הלימודים השנייה. העבודה תוגש במתכונת של חיבור מדעי ותיכתב בהדרכה של חבר סגל מהמחלקה לכלכלה באוניברסיטה העברית או מביה"ס לכלכלה בת"א לפי בחירת התלמיד.

שקלול ציון הגמר למוסמך

א. עבודת הגמר – 30% ;
ב. קורסים, סמינר וסדנאות בהתאם למשקלם בני"ז – 70%.

מלגות לתלמידים מצטיינים

שנה א'

מלגות יינתנו בסמסטר ב', על סמך ההישגים בכל קורסי החובה בסמסטר א'.
את המלגה יקבלו תלמידים אשר למדו את כל קורסי החובה בסמסטר א' והינם בעלי הציונים הגבוהים ביותר בקורסים אלו.
היקף המלגות יקבע בהתאם לאפשרויות התקציביות של המחלקות בשתי האוניברסיטאות.

שנה ב'

בסמסטר א' יינתנו המלגות על סמך ההישגים בשנת הלימוד הראשונה. בסמסטר ב' ייבחנו גם ההישגים בסמסטר א' של השנה השנייה. ילקח בחשבון ממוצע הציונים הכולל (קורסי חובה ובחירה) ומספר קורסי החובה שנלמדו. היקף המלגות יקבע בהתאם לאפשרויות התקציביות של המחלקות.

תקנון לימודים

שכר לימוד – תלמיד ישלם שכר לימוד רק למוסד בו הוא רשום. שכר הלימוד יחושב בהתאם לנהלים הקיימים באוניברסיטה אליה התלמיד רשום.

נהלי הוראה ולימודים – בחלק מנהלי ההוראה והלימודים קיימים הבדלים בין שתי האוניברסיטאות. כל קורס יהיה כפוף לכללים ולנהלים הנהוגים באוניברסיטה בה הוא ניתן (נושאים לדוגמה: לוח שנה אקדמי, נהלי הגשת ערעורים, רישום לקורסים ועוד).

משך הלימודים - משך הלימודים הוא שנתיים. תלמידים המעוניינים לפרוס את לימודיהם יפנו לקבלת אישור מיוחד מיועץ המוסמך של התכנית המחקרית.

פטור ע"ס לימודים קודמים - בקשות לפטור ע"ס לימודים קודמים יופנו לוועדת הקבלה, באמצעות מזכירות הסטודנטים.

בחירות - באוניברסיטה העברית - ראו נהלי הבחירות המופיעים בשנתון הפקולטה למדעי החברה. באוניברסיטת תל-אביב – ראו נהלי הבחירות המופיעים בשנתון הפקולטה למדעי החברה/ביה"ס לכלכלה.

חזרה על קורס - האפשרות לחזור על קורס (פעם אחת), בשנה או בסמסטר שלאחר שנת הלימודים בה התלמיד למד את הקורס (ראשונה) מותנית באישור הועדה המנהלת את התכנית. בכפוף לאישור זה, יש לחזור ולרשום את הקורס בתכנית הלימודים ולשלם שכ"ל בהתאם. תלמידים שלא יעברו אחד או יותר מקורסי החובה ולא יקבלו את אישור הועדה לחזור על הקורס, לא יוכלו להמשיך את לימודיהם בתכנית.

רישום לקורסים - הרישום לקורסים יתבצע על פי הנהלים הקיימים באוניברסיטה אליה התלמיד רשום.

התלמידים הרשומים לאוניברסיטה העברית יירשמו לקורסים הנלמדים באוניברסיטת תל אביב באמצעות מזכירות הסטודנטים במחלקה לכלכלה באוניברסיטה העברית. תלמידים הרשומים באוניברסיטת תל-אביב יירשמו לקורסים, לרבות קורסי החובה שיילמדו באוניברסיטה העברית, בשיטת המכרז (בידינג). מועדי הרישום יפורסמו על לוח המודעות ובאתר האינטרנט של בית הספר.

מסלול ישיר לדוקטורט – הקבלה למסלול זה כפופה להחלטת הועדה לתלמידי דוקטורט של המחלקה לכלכלה באוניברסיטה העברית. מבנה הלימודים במסלול:

1. קורסי החובה וקורסים נוספים (בהיקף כולל של 30-40 נ"ז), בכפוף להחלטת יועץ התכנית המחקרית.
  2. עבודה סמינריונית (4 נ"ז) במקום תיזה. לעבודה ימונה קורא שני בנוסף למנחה.
  3. הצעת מחקר שתוגש ליועץ התכנית ולמנחה העבודה, אשר תהווה בסיס להצעת המחקר לאחר הקבלה לדוקטורט. להצעה זו לא יהיה משקל בציון הסופי לתואר.
- תנאי המעבר לדוקטורט: ציון ממוצע 90 לפחות בקורסים; ציון 90 לפחות מכל אחד מהקוראים של העבודה הסמינריונית.
- הערה: קבלת תעודה על תואר 'מוסמך' תינתן רק לאחר אישור הצעת המחקר (מעבר לשלב ב') ברשות לתלמידי מחקר.